GuyAI

מבית GOOL בגרויות

סוג המבחן:	מבחן תנופה לדוגמה
כיתה:	ט'
מספר שאלות:	31
משך המבחן:	90 דקות
קובץ:	תשובות

עברית

מבחן תנופה לדוגמה לכיתה ט' – מבחן לדוגמה 1

בקובץ זה: התשובה לכל שאלה. ההסברים המלאים - בקובץ "פתרון מלא".

בהצלחה!

טבלת תשובות

שאלה	תשובה
1	תשובה 2
2	א: ההסבר שבני הנוער עייפים כי הם עצלנים או כי הם מבזבזים את הלילה מול המסכים (כלומר שזו בחירה שלהם). ב: בגיל ההתבגרות השעון הביולוגי משתנה: המוח מתחיל להפריש מלטונין מאוחר יותר (סמוך לאחת־עשרה בלילה), ולכן מתבגר שהולך לישון מוקדם אינו נרדם. זה שינוי טבעי בגוף ולא בחירה.
3	א: בשעות הערב המוקדמות. ב: הם מתעייפים כבר בשמונה או בתשע בערב. ג: מאוחר יותר – לעיתים רק סמוך לשעה אחת־עשרה בלילה. ד: אם הם הולכים לישון מוקדם (בתשע וחצי), הם מתהפכים במיטה ואינם נרדמים.
4	תשובה 4
5	א: מתחום הכסף / הכלכלה – חובות והלוואות. ב: כמו חוב שגדל מעט־מעט, כל לילה של שינה קצרה מוסיף עוד שעות חסרות, והעייפות מצטברת. אבל בניגוד לחוב כספי, את "חוב השינה" אי אפשר להחזיר בשינה ארוכה בשבת – השינה הארוכה אינה מבטלת את העייפות ואף משבשת את השעון.
6	תשובה 1
7	שתיים מאלה: להרחיק את הטלפון שעה לפני השינה (האור הכחול מעכב את המלטונין); לא לשתות קולה אחר הצהריים (קפאין); לא לישון עד הצהריים בשבת ולשמור על שעות קבועות (שינה ארוכה בשבת משבשת את השעון ואינה מבטלת את העייפות); לחשוף את עצמו לאור יום בבוקר.
8	תשובה 3
9	1. השינוי ישבש את סדר היום של המשפחות (הורים מסיעים ילדים בדרך לעבודה; אחים יתחילו בשעות שונות). 2. יום הלימודים יסתיים מאוחר, החוגים ושיעורי הבית יידחו, ובני הנוער ילכו לישון מאוחר עוד יותר. 3. בני הנוער ערים בלילה בגלל המסכים, ולכן ימשיכו לגלול עוד שעה.

שאלה	תשובה
10	א: החישוב מוגזם: 45 דקות × 6 ימים = 270 דקות = 4.5 שעות, ואם לומדים 5 ימים – 225 דקות = 3 שעות ו־45 דקות. בשני המקרים זה פחות מחמש שעות. גם "כמעט שעה" על 45 דקות הוא הגזמה. ב: כדי לשכנע: כשהרווח נראה גדול יותר (וסימן הקריאה מדגיש אותו), ההצעה שלה נשמעת משמעותית יותר לקוראים.
11	תשובה 2
12	א: לפי פסקה 6, האור הכחול שנפלט מטלפונים ומחשבים מעכב את הפרשת המלטונין, ולכן מסכים בלילה באמת מקשים על ההירדמות. ב: לפי פסקה 3, גם בלי מסכים המלטונין של בני נוער מופרש מאוחר, ומתבגר שהולך לישון בתשע וחצי "מתהפך במיטה ואינו נרדם" – "אין זו בחירה". כלומר ההתהפכויות במיטה אמיתיות. (אפשר גם: לפי פסקה 7, בבתי ספר שדחו את תחילת הלימודים התלמידים באמת ישנו יותר – ולא רק גללו עוד שעה.)
13	תשובה 3
14	תשובה 1
15	כיתה ט': לפני יום לימודים הם ישנים רק 7.2 שעות – הכי רחוק מן ההמלצה (8–10 שעות); ובסוף השבוע הם ישנים 9.9 שעות – הפער הגדול ביותר (2.7 שעות), סימן שהם מנסים "להחזיר את החוב".
16	לא. טבלה 2 מציגה את כל השכבות יחד, ולכן אי אפשר לדעת ממנה אם תלמידי ט' משתמשים בטלפון יותר מתלמידי ז'. היא גם רק מתארת מה התלמידים עושים לפני השינה, ואינה מוכיחה שזו הסיבה לשינה הקצרה (לפי טקסט 1 יש גם סיבה ביולוגית).
17	תשובה 4
18	תשובה 1
19	א: פורשות כנפיים ומתרוממות על עמודי אוויר חם, וגולשות מעמוד אוויר אחד לאחר (כמעט בלי לנפנף). ב: מנפנפות בכנפיים לאורך כל הדרך. ג: רק בשעות היום; בלילה הן נחות. ד: רבות מהן נודדות בלילה.

שאלה	תשובה
20	א: העגורים שהגיעו לעמק ניקרו את הזרעים שנזרעו בשדות ואכלו את היבולים, וכך גרמו נזק רב לחקלאים. ב: החקלאים: העגורים נשארים באזור שבו מפזרים להם מזון, ולכן השדות שמסביב ניצלים מנזק. העגורים: הם מקבלים מזון בשפע ויכולים לעצור בעמק ולשרוד את החורף.
21	א: לשיתוף הפעולה בין חוקרי הציפורים לבין הטייסים של חיל האוויר. ב: בעקבות המיפוי והאיסור לטוס באזורים ובשעות של הנדידה פחתו ההתנגשויות. כשאין התנגשות, המטוס אינו מתרסק – והטייס ניצל, וגם הציפורים אינן נהרגות מפגיעת המטוס.
22	תשובה 3
23	למשל: לעצור את הטורבינות בעונת הנדידה בשעות היום (הדואות נודדות רק ביום); למפות את נתיבי הנדידה במכ"ם ובמשדרים ולהקים את הטורבינות הרחק מהם – כמו שעשו חוקרי הציפורים וחיל האוויר.
24	א: שורש ל-כ-ד, בניין פָּעַל (קל). ב: שורש ש-ב-ש, בניין פִּיעֵל. ג: שורש ר-כ-ז, בניין הִתְפַּעֵל. ד: שורש צ-ב-ר, בניין נִפְעַל. ה: שורש פ-ר-ש, בניין הֻפְעַל.
25	א: גוף ראשון רבים (אנחנו), זמן עתיד: (אנחנו) נִדְחֶה. ב: הַרְחִיקוּ את המסכים שעה לפני השינה.
26	א: בעל מקצוע או עיסוק (מי שעיסוקו לטוס). ב: למשל: צַלָּם, נַגָּר, סַפָּר, דַּיָּג, חַיָּל, זַמָּר, חַשָּׁב, טַבָּח.
27	א: הנושא: עשרות אלפי עגורים. הנשוא: מגיעים. ב: הנושא: האור הכחול הנפלט ממסכים (או: האור). הנשוא: מעכב. ג: הנושא: כמה מטוסים (של חיל האוויר). הנשוא: התרסקו.

שאלה	תשובה
28	א: פשוט ב: איחוי ג: מורכב ד: מורכב
29	המורה שאלה את התלמידים כמה שעות הם ישנו בלילה שלפני הסקר.
30	א: שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת ב: בְּשָׁלוֹשׁ שכבות ג: שְׁמוֹנֶה שעות ד: הַשֵּׁנִי
31	מאמר טיעון: פתיחה עם עמדה, שני נימוקים נשענים על הטקסטים, התייחסות לטענת הנגד ומענה עליה, סיכום.

עוד מבחנים עם פתרונות מלאים: www.guyai.co.il/meitzav/hebrew-9